

Kohti monipuolisempaa bassonsoitonopetusta

Olli Rantala

**Pedagoginen opinnäytetyö
02 2009**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Rantala, Olli Taneli	Julkaisun laji Pedagoginen opinnäytetyö (5 op)	
	Sivumäärä 22	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi Kohti monipuolisempaa bassonsoitonopetusta		
Koulutusohjelma Opettajan pedagogiset opinnot musiikin ja tanssin alalla		
Työn ohjaaja(t) Laitinen-Väänänen, Sirpa		
Toimeksiantaja(t)		
Tiivistelmä Työni pohtii voisiko musiikin perusopetustasolla yhdistellä opetettavaa materiaalia siten, että oppilaalle esitettäisiin laajempi musiikillinen skaala, sekä kevyen, että klassisen musiikin puolelta. Työssäni pohdin asiaa basistin näkökulmasta. Tarkastelen klassisen suuntautumisvaihtoehdon kurssitutkintovaatimuksia ja pop/jazz suuntautumisvaihtoehdon kurssitutkintovaatimuksia aina 3/3 peruskurssitasolle asti. Tämän jälkeen kokoan kurssitutkintovaatimusten yhtymäkohdat ja analysoin niitä. Esitän työssäni myös omia ajatuksiani bassonsoitonopetuksesta. Työssäni korostan improvisaation ja musiikin monipuolisen kuuntelun tärkeyttä musiikinopiskelijan yleiselle kehitykselle. Käsittelen bassonsoitonopetusta eri näkökulmista ja pohdin uusia ideoita käytettäväksi.		
Avainsanat (asiasanat) Sähköbasso, kontrabasso, soitonopetus, peruskurssitaso		
Muut tiedot		

Author(s) Rantala, Olli Taneli	Type of Publication Diploma project (5 ECTS credits)	
	Pages 22	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title Kohti monipuolisempaa bassonsoitonopetusta		
Degree Programme Pedagogical studies for music and dance teachers		
Tutor(s) Laitinen-Väänänen, Sirpa		
Assigned by		
Abstract My thesis is a research work about teaching methods of bass. My main goal is to introduce to the reader a more universal way of teaching bass in basic degree level, which takes advantage of teaching methods from both classical and afro-American style. I am analyzing classical study programme and pop/jazz study programme up to basic degree level. After the analysis I gather all of the same methods from both styles and analyze it. I also present my own ideas and thoughts. In this work I highlight the importance of improvising and listening to various styles of music, which is a very important aspect to the development of a student in music. I am looking bass teaching methods from a new perspective and also introduce some new ideas to use.		
Keywords Electric bass, double bass, instrument teaching, basic degree level		
Miscellaneous		

Sisällys

1	JOHDANTO	3
2	TAVOITE	4
3	KLASSISEN MUSIIKIN OPETUSSUUNNITELMA.....	5
	3.1 Klassisen musiikin perusopetuksen tavoitteet.....	5
	3.2 Perustaso 1	5
	3.3 Perustaso 2	7
	3.4 Perustaso 3	8
	3.5 Musiikkiopistotaso	9
4	POP/JAZZ MUSIIKIN PERUSOPETUS.....	10
	4.1 Pop/jazz musiikin perusopetuksen tavoitteet	10
	4.2 Perustaso 1	10
	4.3 Perustaso 2	11
	4.4 Perustaso 3	12
5	OPINTOSUUNNITELMIEN YHTYMÄKOHDAT.....	14
	5.1 Opintosuunnitelmien yhtäläisyydet.....	14
	5.2 Oma näkemykseni opetussuunnitelmasta.....	15
6	POHDINTA	18
	6.1 Itse työstä	18
	6.2 Työn tekemisestä	19
	6.3 Näkökulma opettajana	19
7	LÄHTEET	22

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tekee poikkileikkauksen klassisen musiikin opetuksen, sekä pop/jazz musiikin opetuksen eroihin ja yhteneväisyyksiin. Työni ajatuksena on tutkia klassisen musiikin, sekä pop/jazz musiikin opintosuunnitelmia, vertailla, olisiko niitä mahdollisuus yhdistää jollakin tapaa, että saataisiin perusopetustasolla niin sanottu yhtenäisempi ja monipuolisempi opetussuunnitelma. Olen opiskellut itse, sekä klassista musiikkia, että pop/jazz-painotteista musiikkia ja olen konkreettisesti huomannut, että eroja on, mutta olen ihmetellyt monesti, miksi?

Työssäni tutkin enimmäkseen kontrabasson opiskelua, vaikka pop/jazz – puolella käytetään suurimmaksi osaksi sähköbassoa. Yleisemmin kontrabasso esiintyy kevyen musiikin puolella kuitenkin jazz-piireissä. Pop/jazz ”piireissä” on kuitenkin todella yleistä, että basisti soittaa, sekä kontra-, että sähköbassoa.

Pohdin kuinka nykypäivän opetus saataisiin perusopetustasolla kattavammaksi, jolloin oppilaalla olisi laajemmat mahdollisuudet perehtyä hänelle omimpaan tyyliin. Omana tyylinä tarkoitan hänelle luonnollisinta musiikkityyliä. Musiikissa on tarkoitus tuoda, kuten kaikessa taiteessa, oma persoona esille, jolloin musiikin tekemisen on tunnettava tyyliuuntauksesta huolimatta omimmalta.

Tuon esille ajatuksia, kuinka soitonopettaja voisi tuoda oppilaalleen musiikinopiskelun alkuvaiheessa musiikkia ja musiikkityylejä esille mahdollisimman monipuolisesti. Musiikin kuunteleminen on musiikintuntemuksen kannalta erittäin tärkeää ja opettajien pitäisi opettaa jo varhaisessa vaiheessa oppilaan kuuntelemaan monen tyylistä musiikkia, jolloin oppilaalle muodostuu erityylisten musiikkilajeista välitön kuulokuva. Improvisointi on myös erittäin tärkeä elementti, sekä klassisessa -, että jazz – musiikissa. Klassisella puolella improvisointi on hieman unohdettu taiteenala. On otettava kuitenkin huomioon, että kaikki entisaikojen suuret klassisen- musiikin säveltäjät olivat mestari-improvisoijia.

2 TAVOITE

Tavoitteeksi olen asettanut työlleni vertailla klassisen- ja pop-jazzmusiikin opetussuunnitelmia ja pohtia, saisiko klassisen ja pop/jazz- musiikin opetuksen peruskurssitasolla yhdistettyä edes jossakin määrin tavalla, joka antaisi oppilaalle laajemman katsauksen musiikin maailmaan. Voisiko olla jotakin niin sanotusti universaalia opetustapaa, ettei aina tulisi vastaan musiikillinen raja-aita. Varsinkin nykyaikana, kun musiikki on jalostettu jo niin pitkälle, että voidaan sanoa, ettei mitään uutta ole enää tehtävissä, voitaisiin kuitenkin lähestyä asiaa tarjoamalla oppilaalle laajempi kokonaiskuva opetettavaan asiaan.

Musiikki on universaali kieli ja se ei tunne raja-aitoja, joten miksi raja-aitoja asetetaan? Tavoitteeseeni kuuluu pohtia bassonsoiton opetuksen laajempaa esittelyä oppilaalle perusopetustasolla. Mielestäni tärkeää olisi, silloin kun nuori on vastaanottavaisessa iässä, tarjota mahdollisimman paljon virikkeitä, eikä vain pitäytyä yhdessä niin sanotussa musiikkikategoriassa siksi, että opintosuunnitelma sanoo niin. Oppilaalle on suunnattoman tärkeää antaa laaja-alainen kuva musiikista ja musiikissa tapahtuvista ilmiöistä.

Tavoitteeni on esitellä idea uudesta opetussuunnitelmasta, joka antaisi oppilaalle soittimen hallintaa opetellessa paremmat lähtökohdat laaja-alaiseen musiikin tutkimiseen. Painotan oppilaan ohjaamista oikeanlaiseen musiikin kuunteluun ja harjoitteluun. Myös musiikin ja soittimen historian tietämys on soittimen teknisen hallinnan kannalta tärkeää. On tärkeää tietää, mistä musiikki on tullut ja kuinka sitä on soitettu ja millaisia soitotekniikoita on käytetty. Opettajan olisi hyvä hallita ja esitellä oppilaalle monia tyylejä ja antaa vinkkejä tyylien ominaispiirteistä. En sano toki, että kaikkien tulisi osata kaikki mahdolliset musiikkityylit, mutta mieli kannattaa säilyttää avoimena. Monipuolisuus ja omaperäisyys ovat nykymaailmassa valttia. Kokemukseni osoittaa, että kaikki oppilaat ovat erilaisia ja kiinnostuneita eri asioista musiikissa, joten perusopetustason soitonopeuksen tulisi tarjota nämä puitteet opiskelijalle.

3 KLASSISEN MUSIIKIN OPETUSSUUNNITELMA

3.1 Klassisen musiikin perusopetuksen tavoitteet

Klassisen perusopetuksen tavoitteisiin kuuluu antaa oppilaalle valmiudet jatko-opintoihin, sekä elinikäiseen musiikin harrastamiseen, sekä valmiudet teosten itsenäiseen harjoittamiseen. Tärkeänä aspektina toimii myös, että opiskelija kykenisi hyödyntämään musiikin perusteissa, kuten teoriassa ja säveltapailussa opittuja tietoja ja taitoja soitossaan. Oppilaasta yritetään saada itsenäinen opiskelija, joka itsenäisesti osaisi tutustua erilaisiin soittotekniikoihin, sekä kykenisi hahmottamaan musiikillisia kokonaisuuksia. Oppilaalle olisi tarkoitus antaa myös eväät kuunnella analyttisesti musiikkia, sekä taidot tulkita eri aikakausien musiikkia. Oppilasta kannustetaan myös itsearviointiin, jossa oppilas analyttisesti tutkiskelee itseään ja omaa kehitystään ja päämääriään muusikkona ja musiikin maailmassa.^{1 2 3}

3.2 perustaso 1

1/3 peruskurssitutkinto on musiikkiopistotasolla ensimmäinen suoritettava soittokoe pääsykokeitten jälkeen. Päättävöitteena onkin soittimeen ja soittofysiikkaan tutustuminen. Opettajan tärkein tehtävä on tarkkailla oppilaan soittoasentoa. Turhat lihasjännitteet on hyvä saada pois jo heti alkumetreillä. Soittoasentoon kuuluu ryhdissä seisominen tai istuma-asento, sekä oikean ja vasemman käden luonnollinen asento.

Jousenkäyttöön tutustutaan ja päättävöitteena siinä on, että saadaan jousilajeista *detaché*, eli perusjousitustapa toimimaan. *Detaché* tarkoittaa vuorojousisoittoa, eli kun soitetaan

---

¹ Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry KONTRABASSO, tasosuoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet (SML 2005)

² <http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/node/44>

³ <http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/tutkintoohjeet>

vuoron perään veto ja työntöjousta. Tutkintokappaleita valittaessa olisi hyvä kiinnittää huomiota, että juuri jousilajeista tämä saataisiin toimimaan.

Myös soittimen kaulaan ja aseisiin tutustutaan helposti löytyvien *flageolettien*, eli hui-luäänten avulla. Asteikoita harjoitellaan ja pääperiaatteena onkin oppilaan tutustuttami-nen duuri ja molliajattelutapaan. Asteikoiden harjoittelu aloitetaan vapaista kielistä si-ten, että soitetaan aluksi asteikkoa osissa. Esimerkiksi ensimmäisessä asemassa vaikka D-duuri jolloin asteikkoa voi soittaa siten, että aloittaa d-kieleltä d,e,fis ja g-kieleltä g,a ja h. Samaa harjoitusta voi soveltaa näin aluksi kaikkiin asteikoihin, joissa käytetään paljon vapaita kieliä. Oppilasta tutustutetaan myös molliasteikoihin. Ensiksi kyseisten duuriasteikoiden rinnakkaismolleihin, jotka alkavat kyseisen duuriasteikon kuudennelta asteelta. Sitten tutustutetaan oppilasta myös harmoniseen molliin ja kuinka se poikkeaa luonnollisesta mollista. Asteikoita soitetaan yhden oktaavin alueelta murtokolmisointui-neen. Asteikoita harjoitellaan *detaché* jousityylillä.

Nuotinlukua aletaan harjoitella, heti kuin mahdollista, helpoilla *prima-vista*, eli nuotin-lukuharjoituksilla. Aina uutta kappaletta harjoittellessa annetaan oppilaan ensiksi tutus-tua kirjoitettuun materiaaliin itse, jonka jälkeen opettaja alkaa valottaa kappaletta oppi-laalle. Kyseessä on siis tällä tasolla vain ihan muutaman äänen harjoitus ja soitettavat kappaleet ovat todella yksinkertaisia.

Kaikki harjoitukset ja kappaleet kohdistetaan helppoihin aseisiin kuten ensimmäiseen asemaan, jossa käytetään paljon vapaita kieliä. Tavoitteisiin kuuluu myös oppilaan to-tuttaminen yhtyesoittoon. Tämä tarkoittaa sitä, että oppilas laitetaan samalla tasolla ole-vien oppilaiden kanssa samaan esimerkiksi pikkusinfoniaorkesteriin tai johonkin jou-siorkesteriin. Tarkoituksena on, että oppilas oppisi kuuntelemaan muita soittajia ja rea-goimaan muiden soittajien *intonaatioon*, eli vireeseen.

Kurssitutkintotilanteessa raadille tulee esittää yksi duuri- ja molliasteikko opetta-jan/oppilaan valinnan mukaan, yksi etydi ilman säestystä sekä kaksi säestyksellistä sä-vellystä ulkoa. Tutkintoon kuuluu myös *prima-vista* tehtävä. Raati koostuu yleensä kah-desta tai kolmesta ulkopuolisesta jäsenestä, ei kuitenkaan omasta opettajasta. Raati ky-

selee soitettavan ohjelmiston, sekä ennalta määrätyt asteikot ja arvioi oppilaalle numeron 1-5:n. Pisteyttä 1-25:n. Oppilas saa raadilta tutkinnon jälkeen palautteen.^{4 5 6}

3.3 Perustaso 2

Tämä tutkinto jatkaa suoranaisesti siihen mihin edellä olevassa jäätin. Tarkoituksena siis laajentaa otelaudan tuntemusta siten, että kaikki duurit ja melodiset mollit pyritään soittamaan yhden *oktaavin* alueella, sekä B-, C-, A-, G- ja F-duurit ja h-, a-, e ja g-molli, sekä *melodisina*, että *harmonisina*, kahdessa oktaavissa. Asteikoita soitetaan myös kahden kaarilla, eli niin, että kaksi ääntä soitetaan samansuuntaisella jousella. Ohjelmistoa valittaessa olisi otettava huomioon seuraavat asiat: *Detaché*-soittotapaa kehitetään vielä entisestään ja jousilajeista *legatoa*, eli sitovaa soittoa, *marteléa*, eli iskevää jousilajia, jossa jousi pysyy kokoajan kielellä, ja *staccatoa*, eli äänet merkataan selkeästi, (legaton vastakohta), ryhdytään kehittämään.

Opettaja arvioi milloin oppilas on valmis tekemään kurssitutkinnon, mutta yleisesti ottaen noin vuosi tai kaksi on välissä 1/3 tasosta 2/3 tasoon. Itse kurssitutkintotilanteeseen kuuluu asteikkoja lautakunnan valinnan mukaan, eli kaikki duurit ja melodiset mollit yhden oktaavin alueella, kaksi etydiä, tai etydinomaista sävellystä ilman säestystä, kaksi säestyksellistä, eri aikakaudelta olevaa sävellystä ulkoa ja *prima-vista* -tehtävä, joka vaikeustasoltaan vastaa 1/3:n ohjelmistoa.^{7 8 9}

---

⁴ Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry KONTRABASSO, tasosuoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet (SML 2005)

⁵ <http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/node/44>

⁶ <http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/tutkintoohjeet>

⁷ Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry KONTRABASSO, tasosuoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet (SML 2005)

⁸ <http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/node/44>

⁹ <http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/tutkintoohjeet>

3.4 Perustaso 3

Tässä kurssitutkinnossa ulotetaan soittamista peukaloasemiin saakka siten, että G-duuri, g-molli soitetaan kolmessa oktaavissa, sekä D-, Es-duurit ja d- ja e- molli soitetaan kahdessa *oktaavissa*. Mollit voidaan soittaa, joko *melodisina* tai *harmonisina*. Asteikkoja soitettaessa ja harjoitettaessa on otettava huomioon, että ne tukisivat oppilaan kehittymistä.

Tavoitteena on myös sisällyttää eri osa-alueita harjoitettavia etydejä tai etydinomaisia kappaleita harjoitteluun. Ohjelmistoon tulee sisällyttää säestyksellisiä teoksia ja soolo-sävellyksiä, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoltaan ja tunnelmaltaan erilaisia. Ohjelmistoa valittaessa on jälleen otettava huomioon *detaché*, *legato* ja *staccato*-jousitukset. Ja aloitetaan *spiccato* harjoittelu, joka on ikään kuin kevyempi *staccato*. Siinä jousi pomppaa kieleltä jokaisen sävelen jälkeen ja se ei ole aivan niin aggressiivinen kuin *staccato*. Tämän tason tavoitteena on myös aloittaa orkesteristemmojen soitto.

Tutkintosuoritus koostuu seuraavista asioista. Valmisteltuja asteikoita on soitettava murtokolmisointuineen, lautakunnan valinnan mukaan. Opettaja suunnittelee oppilaansa kanssa monipuolisen konsertin, joka sisältää erityylyisiä kappaleita eri aikakausilta. Kaksi etydiä on soitettava ilman säestystä siten, että vähintään toinen niistä soitetaan ulkoa. Yksi sonaatti tai joku moniosainen sävellys on soitettava ulkoa, sekä yksi pienimuotoisempi sävellys ulkoa. Tutkinto sisältää *prima-vista* -tehtävän, joka on vaikeustasoltaan 2/3 ohjelmiston tasoa.^{10 11 12}

---

¹⁰ Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry KONTRABASSO, tasosuoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet (SML 2005)

¹¹ <http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/node/44>

¹² <http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/tutkintoohjeet>

3.5 Musiikkiopistotaso

Sitten on vielä tämä niin sanottu musiikkiopistotaso, joka toimii samalla eräänlaisena etappina. Eli musiikkiopiston päästötodistuksen saa, jos on tehnyt tämän musiikkiopistotason tutkinnon. Ennen vastaavaa tutkintoa kutsuttiin tolppa ykköseksi (I).

Musiikkiopistotasoon kuuluu kaikista sävellajeista duuri- ja molliasteikot, sekä murto- kolmisoinnut. Kolmioktaaviset duurit: F, E, A, ja Bes. Mollit f, e, a, h ja fis voidaan soittaa, joko *melodisina* tai *harmonisina*. Asteikoita soitetaan kahden, kolmen ja neljän kaarilla, sekä lisäksi, joko viiden, kuuden, seitsemän tai kahdeksan kaarilla. Kolmisoinnut soitetaan perusmuodossa erikseen ja kolmen kaarilla. On myös valittava edelleen teknisesti eri osa-alueita kehittäviä etydejä, tai etydinomaisia kappaleita ja niin säästyk-sellisiä, kuin sooloteoksia, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä muotorakenteita ja jotka ovat muotorakenteiltaan ja tunnelmaltaan erilaisia.

Kurssi koostuu opettajan kanssa yhdessä suunnittelemaasta konsertista, joka sisältää erityy-lisiä sävellyksiä eri aikakausilta. Yhden sävellyksistä tulisi olla laajamuotoinen teos, joka sisältää vähintään hitaan ja nopean osan. Ohjelmassa tulisi olla myös yksi pieni-muotoinen sävellys, jonka voi korvata kamarimusiikkiteoksella. Yksi etydi, tai ety-dinomainen teos tulee soittaa ilman säästystä. Suoritus voi sisältää myös osan tai kat-kelmia orkesteristemmoista.

Tavoitteisiin kuulu myös, että kurssi sisältäisi aikamme musiikkia, sekä yhteismusisoin-tia. Tällä tasolla ohjelmisto pyritään rakentamaan sellaiseksi, että se toisi mahdollisim-man monipuolisesti esiin oppilaan persoonallisia piirteitä. On valmistauduttava soitta-maan kaikista sävellajeista asteikoita lautakunnan valinnan mukaan murtokolmisointui-neen. Tutkintoon kuulu myös *prima-vista* -tehtävä, joka vastaa 3/3 ohjelmiston tasoa.

13 14 15

---

¹³ Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry KONTRABASSO, tasosuoritusten sisällöt ja arvioinnin perus-teet (SML 2005)

¹⁴ <http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/node/44>

¹⁵ <http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/tutkintoohjeet>

4 POP/JAZZ MUSIIKIN PERUSOPETUS

4.1 Pop/jazz musiikin perusopetuksen yleiset tavoitteet

Soittimen hallintaa ajatellen yleiset tutkintovaatimukset eivät paljoa poikkea klassisen musiikin opetussuunnitelmasta. Pääasioina toimii instrumenttitekniikka ja oman instrumenttinsa hallinta. Jos opiskelee niin sanottua pop/jazz kontrabassoa, perehdytään sekä jousella soittoon, että *pizzicato*, eli näppäily, soittoon. Perehdytään olennaisesti musiikin historiaan ja sitä kautta monipuoliseen musiikkityyliin tuntemukseen. Rytmikkaan ja *fraseeraukseen* eri tyylilajien puitteissa kiinnitetään enemmän huomiota, kuin esimerkiksi klassisen musiikin opetuksessa. Tutustutetaan oppilas improvisointiin ja sen ympärillä vallitseviin yleissääntöihin. Yhtyesoittotaitoja kehitetään, sekä kommunikaatio taitoja kanssamuusikoiden kanssa. Kuunnellaan musiikkia ja analysoidaan basistin roolia säestäjänä ja solistina.¹⁶

4.2 Perustaso 1

Perustaso 1 tutkinnon tavoitteet keskittyvät pääasiallisesti siihen, että oppilas hahmottaisi basson roolia musiikissa, ymmärtää rytmin ja tempossa soittamisen merkityksen. Tarkoituksena perehdyttää oppilas eri musiikkityyleihin ja tutustuttaa f-klaaviin, eli bassoavaimelle kirjoitettuun materiaaliin. Tavoitteena on myös, että oppilas kykenisi säestämään tyylinmukaisesti tason vaatimia sävellyksiä.

Opintoihin sisältyy soittimen ja vahvistimien toimintaperiaatteet, soittimen huolto, eli viritys, tallan säätö, kielten ym. vaihto, sekä teknisten asioiden tarkastelua. Teknisiin asioihin kuuluu soittoasento, käsien asento, oikean käden sormitekniikka, vasemman käden sormitukset, sekä äänien kestot ja sammuttaminen.

Asteikoista käydään läpi duurit, *harmoniset* ja *luonnolliset* mollit aina kolmeen ylenykseen ja kolmeen alennukseen saakka, sekä niistä muodostuva I-IV-V *kadenssi*, joista

---

¹⁶ Opetussuunnitelma: Porvoon musiikkiopiston rytmimusiikin osasto (2006)

I ja IV aste kolmisointuna ja V aste nelisointuna. Tähän tasoon kuuluu myös tutustuttaminen nuotinlukuun, sekä kirjoitettuun linjaan, että sointumerkeistä soittamiseen. Sointumerkeistä soittamiseen kuuluu erityylyisiä kappaleita. 15 kappaleen ohjelmisto tulisi sisältää 2 latin-tyylistä sävellystä, 3 jazz-tyylistä sävellystä, 4 rock/pop-tyylistä sävellystä, sekä 6 vapaavalintaista sävellystä mistä tahansa tyylilajista.

Tutkinnon suoritusilanteeseen kuuluu ensinäkkin asteikot. Asteikot soitetaan ulkoa ja suosituksena neljäsosanuotit noin tempossa 120, yhdessä oktaavissa, ensimmäisen ja toisen aseman sormituksin. Raati kysyy myös asteikkoihin kuuluvat I-IV-V kadenssin kolmisoinnut perusmuotoisina. V aste kysytään nelisointuna. Kolmisointuihin kuuluu lisäksi *vähennetty, ylinouseva ja sus4-soinnut*.

Tasosuorituksessa tulee soittaa myös kaksi soolokappaletta, joista toinen on klassinen sävellys tai sen osa ja toinen pop/jazz-tyylinen sävellys. Ohjelmistosta soitetaan sävellyksiä/harjoituksia noin neljä lautakunnan valinnan mukaan. Tutkintoon kuuluu myös säestystehtävä 12 tahdin rakenteeseen tyylilajeina, *beat, shuffle, tasajakoinen kahdeksäsosanuotein ja two beat*, C,F,Bb tai G:stä lähtien. *Prima-vista* -tehtävään kuuluu *melodiaprima-vista*, sekä säestys sointumerkeistä, eli niin sanotun komppilapun tulkinta muotorakenteen mukaan. Tutkinnon arviointi tapahtuu lähes samoin, kuin klassisessakin tutkinnossa. Lautakunta arvioi jokaisen osa-alueen ja pisteyttää ne. Kriteerit ovat samat.¹⁷

4.3 Perustaso 2

Perustaso 2:n tavoitteena on kehittää edelleen oppilaan soittotekniikkaa perustaso 2 edellyttämälle tasolle. Tavoitteena on myös, että oppilas tyylinmukaisesti osaisi säestää bassostemmasta tai komppilapusta pop/rock-tyylistä kappaletta. Perustaso 2:ssa tutustutaan myös *walking bass*-säestykseen, joka on ominaista jazz musiikissa. Tavoitteena on myös saada oppilaalle valmiudet itsenäiseen bändityöskentelyyn.

---

¹⁷ Opetussuunnitelma: Porvoon musiikkiopiston rytmimusiikin osasto (2006)

Opinnot sisältävät uusien teknisten ja tulkinnallisten asioiden tarkastelua. Asteikoita harjoitellaan lisää niin, että kaikki sävellajit käydään läpi duurissa ja melodisessa, harmonisessa ja luonnollisessa mollissa I ja II aseman sormituksin. Samalla tavalla *kadenssi* I-IV soitetaan kolmisointuina ja V aste soitetaan nelisointuna. Nuotinlukua ja *prima-vistaa* kehitetään erilaisin harjoituksin, sekä tutustutaan laajemmin säestystehtäviin eri tyyleissä.

Tasoon kuuluu 20 kappaleen ohjelmisto eri tyyllilajeissa esimerkiksi seuraavanlaisesti. 3 latin-tyylistä sävellystä, 4 jazz-tyylistä sävellystä, 5 pop/rock-tyylistä sävellystä, sekä 6 vapaasti valittavaa sävellystä. Tällä tasolla aloitetaan myös *kolmimuunteiseen fraseeraukseen* tutustuminen.

Itse tutkintotilanne sisältää tietenkin asteikot, jotka soitetaan ulkoa ja suositustempossa n. 120 *Bpm* neljäsosalle yhden oktaavin alueelta. Sointukadenssit soitetaan ennalta määrätysti. Soolokappaleet, joihin sisältyy klassinen sävellys tai sen osa, sekä pop/jazz-tyylinen sävellys, soitetaan ulkoa. Ohjelmistosta lautakunta valitsee noin 4 kappaletta. Säestystehtävä koskee 32 tahdin rakennetta, *beat*, *shuffle*, *tasajako 1/8-osanuoteilla* tai *walking bass* linjalla. *Primavistaan* kuuluu *melodiaprimavista*, sekä säestys sointumerkeistä muotorakenteen mukaan. Suositeltava ajoitus tälle tutkinnolle on 3-5. opintovuosi.¹⁸

4.4 Perustaso 3

Tällä tasolla oppilaan tulisi saada valmiudet säestämään tyylinmukaisesti *pop/rock*, *jazz*, sekä *latin*-tyylisiä sävellyksiä erityyppisissä soittoympäristöissä. Opintoihin sisältyy teknisten ja tulkinnallisten asioiden syvällisempää tarkastelua, lisää asteikoita, nuotinluku- ja *prima-vista*-tehtäviä, säestystehtäviä eri tyyleissä, *kolmimuunteisen* melodian harjoittelemista, improvisointiharjoittelua, sekä tutustumista 5/4, 6/4, 7/4, sekä 9/4 tahtilajeihin.

---

¹⁸ Opetussuunnitelma: Porvoon musiikkiopiston rytmimusiikin osasto (2006)

Ohjelmisto koostuu 36:a kappaleesta eri tyyllilajeissa esimerkiksi seuraavanlaisesti. 10 latin-tyylistä sävellystä, 10 jazz-tyylistä sävellystä, 10 pop/rock-tyylistä sävellystä, sekä 6 vapaavalintaista sävellystä. Opettajan tehtävänä onkin oppilaan kanssa kasata sellainen ohjelmisto, joka vastaisi monipuolisuudeltaan tämän tutkinnon esittämiä vaatimuksia. Eli joitain kappaleita olisi hyvä soittaa myös hieman vieraammissa tahtilajeissakin.

Tutkintotilanteessa oppilaalta kysytään kuten aikaisemmissakin tutkinnoissa kaikki duuri ja molliasteikot kahdessa oktaavissa, sekä lisäksi duuri- ja *mollipentatoniset* asteikot, *bluesasteikot* ja uutena asiana duurin *moodit*, eli *kirkkosävellajit* yhdessä oktaavissa. Soinnuista soitetaan I asteen kolmisointu murrettuna kahdessa oktaavissa, sekä kaikki nelisoinnut käännöksineen.

Soolokappaleisiin, jotka soitetaan ulkoa, tulee kuulua klassinen sävellys tai sen osa, *pop/rock/latin*-tyylinen sävellys, jossa improvisoitu soolo, sekä jazz-tyylinen sävellys, jossa improvisoitu soolo. Kaikkiin muihin soolokappaleisiin, paitsi klassiseen edellytetään komppia taustalle, eli vähintään piano ja rummut. Ohjelmistosta kysellään niin sanotussa teknisessä osiossa noin 4 lautakunnan valinnan mukaan ja valmisteltu konserttiohjelmisto tulee koostua 12 kappaleen kokonaisuudesta, jossa on kolme kappaletta jokaisesta tyyllilajista.

Kaikki sävellykset soitetaan ulkoa ja bändissä on oltava vähintään piano ja rummut. *Primavista* osioon kuuluu melodia, säestys sointumerkeistä *walking bass* tekniikalla muotorakenteen mukaan, sekä muita säestystyyliä. Suositeltu ajoitus olisi 5-8. opintovuosi.¹⁹

---

¹⁹ Opetussuunnitelma: Porvoon musiikkiopiston rytmimusiikin osasto (2006)

5 OPINTOSUUNNITELMIEN YHTYMÄKOHDAT

5.1 Opintosuunnitelmien yhtäläisyydet

Molemmissa niin klassisessa, kuin pop/jazz- musiikin opetuksessa aloitetaan alkeista. Molemmissa keskitytään ensiksi soittoasentoon, sekä oikean ja vasemman käden tekniikkaan. Molemmissa opetussuuntauksissa yritetään antaa oppilaalle valmiudet musiikin itsenäiseen opiskeluun, sekä jatko-opintoihin.

Ohjelmistoa harjoitellessa opetuksessa perehdytään kummallekin suuntaukselle ominaisiin kappaleisiin, eli ohjelmistoon, sekä soittimen syvempään hallintaan tuota kautta. Eli tason kasvaessa kehittyy myös oppilaan tekninen, sekä tulkinnallinen osaaminen. Tasokokeitten kappalesisältö on tyylilajilleen ominaista ja oppilas tutustutetaan tyylilajin sisällä ominaisimpiin elementteihin.

Oppilaalle kehitetään soittimen kaulan tuntemusta asteikkosoitolla, sekä soitusoitolla. Tekniikkaa kehitetään myös erilaisin vasemman, sekä oikean käden sormiharjoituksin, sekä jousisoitossa myös erilaisin jousiharjoituksin. Vaikka pop/jazz – musiikin opetussuunnitelmassa sitä ei ole erikseen mainittu, on jousiharjoitukset myös olennainen osa soittoharjoituksia, jos pääaineena on kontrabasso ja oppilas niin toivoo. Yleensä jousiharjoituksia tai asteikkoharjoituksia jousella tehtäessä saadaan soittimen vire puhtaammaksi. Vireen kannalta jousella soitto ei valehtele yhtään. Ei toki pizzicato - soitossakaan, mutta jousella soittaessa vire kuuluu selkeämmin. Soittimen sointi on kirkkaampi.

Tutkinto tilanne on periaatteessa samanlainen. Käytännössä pop/jazz-tutkinnossa panostetaan enemmän yhtyesoittoon, kun klassisen puolen kurssitutkinnossa, mutta pääpiirteittäin ne vastaavat toisiaan. Niissä kysellään ensiksi teknisiä asioita, kuten asteikoita ja

sointuja, jonka jälkeen siirrytään lautakunnan ohjelmistosta valitsemiin kappaleisiin ja soolokappaleharjoituksiin.^{20 21 22 23}

5.2 Oma näkemykseni opetussuunnitelmasta

Olen aloittanut musiikin opiskelun klassisella pianolla. Klassisella puolella törmäsin ehkä siihen klassisen – koulukunnan opetustapaan, joka on äärimmäisen tarkka. Omalle tulkinnalle ei jätetä niin suurta sijaa. Voi tietenkin olla, että se johtui sen hetkisestä opettajastani, mutta kuitenkin. Vaihtaessani pop/jazz-linjalle tilanne kuitenkin muuttui. Omaa tulkintaa kaivattiin ja oman musiikin kirjoittamiseen kannustettiin jatkuvasti.

Opetussuunnitelman voisi laatia mielestäni siten, että opettaja ottaisi huomioon opetussuunnitelmassa koko paketin. Esimerkiksi, jos oppilas aloittaa bassonsoiton opiskelun, ei siis pop/jazz basson, eikä klassista basson, vaan basson, saisi hän laajemman kuvan ja käsityksen siitä, mitä basismi on. Samat perusasiat pätevät kuitenkin kummassakin tyylisuuntauksessa. Musiikkityyli on vain eri.

Aloitetaan soittofysiikasta ja soittajan luonnollisesta asennosta. Soittimeen tutustuminen on seuraava askel. Soittimeen tutustuu vain sitä soittamalla. Opettaja voisi antaa lyhyitä malliesimerkkejä harjoiteltavaksi hieman kaikista tyylilajeista, sekä alusta asti käyttää osa oppitunnista pelkkään musiikin kuunteluun, vain siksi, että oppilas oppisi kuuntelemaan basson roolia eri musiikkityyleissä. Kuitenkin niin ettei oppilaalle tule liikaa sulateltavaa yhdellä kertaa.

---

²⁰ Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry KONTRABASSO, tasosuoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet (SML 2005)

²¹ <http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/node/44>

²² <http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/tutkintoohjeet>

²³ Opetussuunnitelma: Porvoon musiikkiopiston rytmimusiikin osasto (2006)

Opetuksen voisi suunnitella vaikka periodiopetuksena niin, että ensimmäisenä vuotena käsiteltäisiin vaikka muutaman viikon jaksoissa eri tyylejä laidasta laitaan ja kuunneltaisiin eri tyyllilajien edustajia. Opettaja voisi tutustuttaa, heti aluksi oppilaan, sekä erilaisiin jousitekniikoihin, että *pizzicato*-tekniikkaan. Niin, että asiat saataisiin kulkemaan käsi kädessä. Voitaisiin ottaa, esimerkiksi ohjelmistoa ajatellen, ensimmäisessä tasokokeessa puolet klassisia etydejä tai muita klassisia kappaleita ja puolet kevyemmän musiikin puolelta. Tällöin saataisiin oppilas heti aktivoitua ajatteluprosessiin, jossa hän saisi itse miettiä mitä hän soittaa.

Samoin seuraavassa tasokokeessa voitaisiin esitellä perustaso 2 kuuluvia asioita niin kevyen musiikin alueelta, kuin klassisen musiikin alueelta. Oppilaan kanssa voisi käydä harjoituksissa läpi uusia jousitekniikoita ja aloittaa pikkuhiljaa tutustuttaminen *improvisation* harjoitteluun. Mielestäni on ylipäättänsä hyvä harjoitella esimerkiksi asteikoita ja etydinomaisia kappaleita jousella, koska silloin ei vire "valehtelee". Paremman sävelpuhtauden ja tuntuman kaulaan saa jousta käyttäessä, koska soittimen sointi on kirkkaampi.

Jousitekniikan kehittyessä, olisi hyvä myös esitellä opiskelijalle *improvisation* "sääntöjä", joista on apua sitä aloittaessa. Kuitenkin *Improvisointi* on minusta hyvä aloittaa jo varhaisessa vaiheessa, koska silloin ei vielä säännöt pääse väliin *improvisoinnin* kokeilussa. Oppilas saa toteuttaa improvisointia niin sanotusti ilman sääntöjä. *Improvisoinnissa* on hyvä antaa tilaa myös intuitiolle. On tärkeää, että oppilaan korva alkaisi myös kertoa minne sormet haluavat mennä. Paremmin sanottuna, että oppilas alkaisi kuulla tietyn soundin, mitä hän tavoittelee ja korva kertoo sormille, miten haluttuun tavoitteeseen päästään. Kun tähän yhdistetään teoreettinen tietämys, niin oppilaalla on jo erinomainen pohja tehdä soittimellaan mitä vain. *Improvisointia* olisi hyvä harjoitella myös jousella. *Improvisointi* on klassisissa piireissä melko unohdettu taito nykypäivänä. Tulee ottaa kuitenkin huomioon, että entisaikaan kaikki suuret säveltäjät olivat mestari-*improvisoijia*. Ja säveltäminenkin lasketaan tietynasteiseksi *improvisoinniksi*. Se on vain hidastettua sellaista.

Yhtyesoittoon tulisi oppilas tutustuttaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, niin kamarimusiikkiin, että kevyempään yhtyemusiikkiinkin. Se on todella tärkeää kuuntelun ja reagoinnin kannalta. Jokaisen hyvän muusikon on osattava reagoida siihen mitä ym-

pärillä tapahtuu. Kuten sanottu: ”Ei ole väliä kuinka teknisesti puhtaasi ja hyvin soitat, töitä löytyy, jos korvasi ovat isot”.

Tekniset asiat, kuten asteikot ovat tälläkin perustaso 2:lla kohtalaisen samat, vain ohjelmisto eroaa, joten miksei myös tällöin voisi menetellä samalla periaatteella, kuin perustaso 1 tutkinnossa. Puolet kappaleista voisi olla klassista materiaalia, ja puolet kevyempää musiikkia.

Mielestäni perustaso 3 voisi sitten olla enemmän keskitetympi kurssitutkinto, jolloin oppilaalla olisi mahdollisuus valita, mihin musiikkityyliin hän on kallistumassa, tai haluaako hän jopa parhaimmassa tapauksessa soittaa itse säveltämänsä musiikkia. Tällöin opettajan pitäisi kannustaa siihen. Tässä vaiheessa oppilas alkaa jo muutenkin olla siinä iässä, että hän alkaa miettiä mahdollisia jatko-opintoja, tai yleisesti vain musiikin roolia hänen elämässään. Osan kohdalla musiikki jää vain harrastukseksi, mutta osa lähtee jatko-opintoihin, joko konservatorioon tai korkeakouluun. Kuitenkin perusopetuksen ideana on antaa oppilaalle hyvät valmiudet musiikkiin ja sen harrastamiseen oppilaan valitsemassa muodossa. Musiikilliset rajat on syytä jättää pois, ettei tuhoa sitä sisäistä intohimoa, joka oppilaalla on luonnostaan.

6 POHDINTA

6.1 Itse työstä

Tätä työtä tehdessäni on minulle kasvanut idea jatkaa tämän ajatuksen kehittelyä ja jaloitusta. Aihe on ensinäkin mielenkiintoinen, koska fakta on se, että soiton perusopetus on maannut jo pitkään samoilla urilla. Mielestäni on aika muutokselle. Itse aion toteuttaa omien oppilaitteni kanssa omaa ajatustani laajemmasta opetusympyrästä. On hyvä, että on olemassa opetussuunnitelman perusteet, ja ne ovat muokattavissa oppilaitoskohtaisesti sopiviksi, mutta soittimen opetuksen laajentaminen ei ole missään tapauksessa huono asia. Ehkä joku uskaltaa ottaa aloitteen. Toki vielä, kun kurssitutkintovaatimukset on oltava kaikille samat, on niitä noudatettava, mutta ei ole väärin, että oppitunneilla käytäisiin läpi laajemmin musiikkityylejä ja soittotekniikoita. Tulin siihen lopputulokseen, että on mahdollista tehdä opintosuunnitelma, joka mukailee kummankin, sekä klassisen-, että pop/jazz-musiikin opetussuunnitelmia.

Olen kuullut, että ainakin pop/jazz opetuksessa siirryttäisiin vähitellen pois itse kurssitutkinnoista ja siirryttäisiin samaan ”tutkinto-systeemiin”, kuin esimerkiksi Amerikassa. Siellä ei ole varsinaista kurssitutkintoyhteisöitä, vaan opettaja arvioi oppilaan mahdollisuudet ja osaamisen, jotta oppilas voitaisiin siirtää seuraavalle tasolle. Ainoastaan jokaisen niin sanotun tason saavutettua oppilaan tulee järjestää ohjelmistokonsertti, resitaali, jossa hän soittaa tason vaatimaa materiaalia ja joka arvioidaan lautakunnan toimesta.

Jokaisessa oppilaitoksessa on kuitenkin olemassa jossakin määrin mukailtu opetussuunnitelma, joka ei välttämättä vastaa yleisiä standardeja. Silloin lähinnä noudatetaan yleisesti laadittuja sääntöjä kurssitutkintojen suorittamisesta noin pääpiirteittäin, mutta jokaisessa oppilaitoksessa opintosuunnitelmat hieman vaihtelevat. Varsinkin pop/jazz opetuksessa, joka on Suomessa melko tuore koulutusohjelma, vain noin 30 vuotta, ei edes musiikkioppilaitosten liitto ole luonut mitään standardeja, joten opetusta on sovellettava.

6.2 Työn tekemisestä

Työn tekemistä varten olen perehtynyt moniin opetussuunnitelmiin ja huomasin, että huomattavasti helpommin materiaalia löytää klassisen musiikin puolelta, kuin pop/jazz musiikin. Materiaalia etsiessäni turvauduin ensinäkin musiikkioppilaitostenliiton kotisivuihin, sekä eri oppilaitosten kotisivuihin. Useimmiten oppilaitoksilla on kotisivuillaan oman koulunsa kurssitutkintovaatimukset. Pop/jazz tutkinnoista olen hyödyntänyt, ensinäkin niitä, mitä olen joskus itse saanut suorittaessani tutkintoja ja löysin muutaman oppilaitoksen kotisivut, joissa oli pop/jazz-puolen kurssitutkinnot. Pop/jazz-puolella sovelletaan useimmiten pop/jazz-konservatorion kurssitutkintovaatimuksia.

Työn aihepiiri on kiinnostanut minua jo pidemmän aikaa ja aiheesta saisi todella paljon jalostettua asiaa ja vietyä sitä jopa pidemmällekin, mutta perusteista on hyvä aloittaa. Aihepiiri on laaja ja kiinnostava varmasti, sekä oppilaille, että opettajille. Opettajien olisi syytä minusta itsekin alkaa ajatella omaa opetussuunnitelmaansa hieman kriittisemmällä silmällä. Varsinkin oppilaitostasolla olisi opetuksen oltava mahdollisimman laajaa ja kokonaisuutta käsittelevää.

Työn vaikeus oli löytää tutkintovaatimuksista se punainen lanka, että saisi poimittua kummankin tyylin OPS:a ne standardi asiat. Kuten sanottu kaikilla oppilaitoksilla on tendenssinä mukailla omiin käyttötarkoituksiin opetussuunnitelman perusteita ja yleisiä vaatimuksia. Se on mielestäni todella hyvä asia. Opetus on muokattavissa jokaisen oppilaitoksen parhaaksi katsomalleen tavalle, vaikka tutkintovaatimukset säilyisivätkin samana.

Työ on auttanut minua todella paljon. Ensinäkin olen saanut paljon kosketuspintaa tutkintovaatimuksiin, sekä työtä tehdessä minulle on alkanut muodostua todella paljon ajatuksia, kuinka opetussuunnitelmaa voisi muokata, kuitenkin kadottamatta oppilaan etua pois näkökentästä. Tavoitteena voi ajatella vain kahden koulukunnan yhdistämisen, jolloin saadaan oppilaille laajempi käsitys bassonsoitosta.

6.3 Näkökulma opettajana

Opettajana koen aiheen olevan todella hyödyllinen esittely ja silmien avaus perusopetuksen tutkintovaatimuksista ja mahdollisesta tyylien fuusiosta. Musiikki on kuitenkin universaali kieli ja säännöt on rikottavissa. Omassa opetuksessa olen jo pitkään yrittänyt toteuttaa omaa ajatustani, jolloin taka-ajatuksena on aina mahdollisimman monipuolinen musiikkitarjonta nuorelle. Emme mielestäni voi ajatella musiikin opetusta enää vain tiettyjen standardien mukaan.

Oppilaan silmät on avattava ja yritettävä antaa mahdollisimman laaja-alaisesti materiaalia ja kuulokuvaa nykymaailman musiikista. Ei ole väliä onko se klassista vai kevyttä musiikkia. Nykypäivän muusikolle valttia on monipuolisuus ja omaperäisyys. Tätä perusajatusta on hyvä pitää myös opettaessa mielessä. Ei ole sanottua, että kaikkien tulisi olla yleismuusikoita ja hallittava kaikki eri tyylit, vaan muusikon on tärkeää olla ennakkoluuloton ja isoilla korvilla varautunut uusiin haasteisiin.

Musiikissa improvisointi on todella tärkeää. Esimerkiksi säveltämisessä täytyy osata improvisoida. Säveltäminen voidaan ajatella hidastetuksi improvisoinniksi. Korostan musiikin tyylistä riippumatta improvisoinnin tärkeyttä. Improvisointi avaa muusikolle aina uusia ovia ja ulottuvuuksia.

Opettajana minun on myös osattava esitellä soittimen historiaa. On tärkeää tietää mistä soitin on tullut, ja missä rooleissa se on eri musiikkityyleissä toiminut. Tärkeää on myös saada oppilas kuuntelemaan musiikkia analyyttisesti, jotta hän alkaisi hahmottaa eri tyyllilajien peruspiirteitä ja muotorakenteita. Samassa yhteydessä tulee painottaa, että periaatteessa kaikki mahdollinen oppimateriaali on levyillä. Muusikon oma tyyli tulee, kun hän sekoittaa kaikkea mahdollista ympärillään olevaa omaan persoonaansa. Kuuntelemalla ja tekemällä transkriptioita, eri soittajien vaikkapa sooloista tai komppauksista, oppii itse eniten. Saa omaksuttua soittotyyliinsä kyseisen soittajan ominaisimpia piirteitä, kuten fraseerausta, nuottien pituuksia ja koko soittimen soundia. Näitä elementtejä voi sitten yhdistää omaan soittoonsa. Kuitenkaan ei ole hyvä kuunnella musiikkia jatkuvasti analyyttisesti. Musiikin päätehtävä on kuitenkin herättää ihmisissä tunteita ja luoda mielikuvia. Musiikin tulisi toimia oppilaille samalla lailla. Oppilaan tulisi kokea oma soittaminen ja soitto omien tunteiden tulkkina.

Opettajan tehtävä on antaa musiikinopiskelijalle eväät olla uniikki ja luova. Opettajan on tunnettava opetusmateriaali ja räätälöitävä se oppilaalle sopivaksi. Opettajan on mahdollistettava yksilötasolla oikeiden asioiden harjoittelu, sekä rohkaista rikkomaan raja-aitoja. Minun on rohkaistava oppilasta tuottamaan omaa musiikkia omilla ehdoillaan ja antaa hänelle eväitä ja keinoja päästä lähemmäksi tavoitettaan. Tuntuu, että nykymaailmassa, kun kaikki on käden ulottuvilla, ihmiset passivoituvat, eivätkä uskalla enää olla omaperäisiä.

Opettajalla on minusta vastuu tarjota oppilaalleen kokonaiskuvaa, siitä mitä soittimen historia pitää sisällään musiikkityylistä riippumatta. Jos oppilas tulee musiikkioppilaitokseen opiskelemaan kontrabassoa, kuuluu opettajan tehtäviin perehdyttää oppilastaan soittimen historiaan. Tämän tulisi kattaa soittimen synnystä nykypäivään. On tavattoman tärkeää, että opettaja esittelee soittimen funktiota myös nykypäivän musiikissa.

Nyky maailman musiikkipedagogin tulisi olla ennen kaikkea ennakkoluuloton. Opettajana hänen tulisi hyväksyä tosiasia, ettei musiikinopetus voi noudattaa samoja kaavoja, kuin 20 vuotta sitten. Opettajana oleminen on vastuullinen tehtävä, jossa itseään on kehitettävä koko ajan. Nyky maailman opettajan tulisi olla innovatiivinen ja innostava.

Opettajan tarkoitus on olla ennen kaikkea opettaja. Se tarkoittaa, sitä, että instrumentiopetuksessa lähes poikkeuksetta jokaiselle oppilaalle on räätälöitävä henkilökohtainen opetussuunnitelma. On hyvä olla olemassa raamit, jonka mukaan perusasioita käydään läpi, mutta oppilas on yksilö. Se vaatii opettajalta, ensinäkin pedagogista pelisilmää, sekä erilaisten opetusmateriaalien tuntemusta. Opettajan on osattava vastata oppilaan kysymyksiin ennakkoluulotta. Opettajan on perehdyttävä jatkuvasti kehittyvään opetusmateriaaliin. Opettajan on osallistuttava kehityspalaveriin muiden opettajien kanssa ja suunniteltava omaa opettamistaan ja opettajan on ennen kaikkea pystyttävä olemaan myös itsekriittinen.

LÄHTEET

Painetut lähteet

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry KONTRABASSO, tasosuoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet (SML 2005)

Opetussuunnitelma: Porvoon musiikkiopiston rytmimusiikin osasto (2006)

Internet lähteet

<http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/node/44>

http://www.kka.fi/files/294/siba_jazz.pdf

<http://www.musita.savonia-amk.fi/index.php?q=fi/tutkintoohjeet>